

Reinis Kulbergs, bac. theol., Valkas novadpētniecības muzeja direktors.

"Pauls Kundziņš. Ceļš. Mazā un Lielā Vidzeme."

Pauls Kundziņš arhitekts, profesors, etnogrāfs dzimis Valkas apriņķa Smiltenes Mācītājmājā 1888g. 4.februārī, miris trimdas emigrācijā 97. gadu vecumā – 1983.g. 8. novembrī, Kanādā Halifaksā.

Paula Kundziņa vecāki: tēvs, Kārlis Kundziņš (dzimis Sīpeles pag. Kundziņos 03.V.1850. miris Smiltenes Mācītājmājā 18.11.1937) ievērojams mācītājs, sabiedrisks darbinieks, literāts, māte, Šarlote (dz. Eggert) Kundziņa (dzimusi Ventspilī 1855. g. 5.septembrī - mirusi Smiltenes Mācītāja mājā 1932. g. 11. martā) vāciete no izglītotas amatnieku kārtas.

Pauls piedzimst kā ceturtais no septiņiem bērniem mācītāja ģimenē. Smiltenes pagastā esošā Mācītāja muiža– cēlais 18.gs. beigās celtais nams, ar tā zemēm, mazajam Paulam ir pasaule pati par sevi, kurā ieaugt ciešā tuvībā ar dabu, ģimeni, izzināt lauku dzīvi, iegūt vērtīgas labas iemaņas (amatniecībā, mehānikā) un (sportā, mūzikā) nodarbes.

Tālredzīgi rīkojoties līdz ģimnāzijas laikam, vecāki bērnus izglīto mājās skolā. Paula pirmie skolotāji ir vecāki, pirmās zināšanas lasīt, rakstīt, rēķināt prasmēs arī reliģijā, klavierspēlē viņam iemāca māte, latviešu valodas stundās ar viņu nodarbojas tēvs. Privātskolotājas un topošie mācītāji pasniedz citus priekšmetus.

No Smiltenes laika Pauls iemanto vērtīgas draudzības saites ar daudziem cilvēkiem. Šīs saites saglabājas un pavada viņu tālākos dzīves gados arī viņa profesionālajā darbībā: Mazajā Vidzemē - Valkas un Cēsu apriņķos un vēlāk arī Lielajā Vidzemē visvairāk Rīgā).

Paula vecāki centās izprast un atbalstīt katra bērna dotības un izkopt talantus. Tieši mājās Pauls sāk nodarboties ar zīmēšanu un apgūt akvareļu glezniecību.

Tērbatas ģimnāzijas laikā 1902. – 1907. g. Pauls stipri ilgojas vecāku dzimto māju un lauku dzīves, juzdamies svešs

pilsētā. Tērbatā Pauls dzīvo pie tēvoča Ludviga Kundziņa, veterinār ārsta. Viņš apsver pat mācītāja vai mežziņa aroda izvēli, lai paliktu lauku vidē, tiešā dabas tuvumā.

Izkopjot savas radošās intereses, rodas lielāka skaidrība par nākotnes arodu. Pauls sāk ņemt privātstundas zīmēšanā pie mākslinieces Zuzannas Valteres, vēlāk pie igauņu gleznotāja Kristjāna Rauda. Sāk projektēt mēbeles un citus mehānismus, gūst atzinību 1907. gadā Rīgas mēbeļu izstādē. Pēc ģimnāzijas beigšanas 1907. gadā uzsāk arhitektūras studijas Rīgas politehniskajā institūtā.

Ciešā tuvība ar lauku vidi, daudzie ceļojumi Vidzemē, ietekmē un veido jaunā topošā arhitekta ceļu, kur liela mīlestība saglabājas uz dabu un tautas celtniecību.

P_Kundzins_akvarelis_7_IV_1904_Smiltenes_bazn_arhivs

P_Kundzins_akvarelis_10_IX_1903_Smiltenes_bazn_arh